

Men schrijft in te Tongeren bij V. COLLEE, uitgever en eigenaar van dit blad.

De **POSTRIJDER** verschijnt 's dinsdags, 's donderdags en 's zaterdags.

Alle toezendingen van brieven, geld of aankondigingen, moeten franco gedaan worden aan den uitgever Groote-Markt, n° 37-39, Tongeren.

DE POSTRIJDER

DER PROVINCIE LIMBURG.

Abonnement.

3 maal per week 6 fr. 'sjaar:
2 » » » 5 fr. »
1 » » » 4 fr. »

Een blad afzonderlijk 1 centiem.

De abonnementen zijn vooraf betaalbaar.

Aankondigingen 15 centiem per drukregel.

Reclamen, voorzaten en andere artikelen, vooraan of binnen in het blad: 1 frank den drukregel.

TONGEREN, DEN 19 JANUARI 1909

Een en ander over de grootte van de menschen.

Hoe groot is de mensch? Die vraag is moeilijk te beantwoorden. Immers de roete verschilt niet alleen volgens de leeftijd, ras en geslacht, maar ook de sociale toestanden kunnen de grootte der evolutie beïnvloeden.

Het meten van den mensch of anthropometrie is eene wetenschap geworden, e talrijke navorschers drukke bezigheid geeft.

Als eerste heeft de beroemde natuur- en statistieker Quetelet in 1871 n omvangrijk werk daarover geschreven. Zijne getallen zijn heden nog maatstaf.

De vaststelling hoe groot een gezond mensch in verhouding tot zijnen lichaamsomvang moet zijn, is indertijd in hultengewoon belang.

Die wetenschap is nuttig voor den gescheer, den statistieker en het gerecht. Als midde maat van den normaal geoeiden Europeër werden 162-172 centimeter als noodzakelijk bevonden.

De kleinste menschen zijn de dwergen Congo, de Wedda's op Ceylon en zeke Australiërs, die slechts 124-140 centimeter.

De grootste menschen zijn de Patagors en de Guineanegers die tot 180 c. groeien.

Het lichaam der vrouw bezit eene gegere middelmaat dan dit van den man.

Het verschil bedraagt wel 10 centimeter. Het verschil is reeds bij de geboorte waarneembaar.

De lengte van den pasgeboren knaap draagt 48-53 centimeters, die van een isje 46-50.5 centimeters.

Zijne grootste lengte bereikt de menschen 25-30 jaren, en die maat blijft 50 jaren bestaan. Van dan af wordt de mensch kleiner.

Als hij ouderling wordt, heeft hij 7-8 centimeters verloren. Het verschil van otte tusschen man en vrouw blijft gansche leven bestaan.

De omvang der borst is van groot getal voor de gezondheid van den mensch.

Bij een normaal ontwikkeld gezonden n meet zij 82 centimeters, doch zij schilt van 70 tot 95 centimeters.

De omvang is het grootst wanneer de gen met lucht gevuld zijn. Dan draagt zij 89 centimeters en zij is ook het rust wanneer de longen het minst t bevallen. Het onderscheid belooft centimeters.

De toe is het met het gewicht gesteld? De normaal volwassen man weegt bij doorgaans 65 kilogram, de vrouw 60 g. Wanneer het wegen met de kleen aan gebeurt, dan moet men 1/15 het totaal gewicht aftrekken.

Het algemeen bedraagt het lichaams- icht bij de geboorte 3000-3500 gram. ijn echter gezonde kinderen die 2500 n wegen, en anderzijds bereiken pasrenen niet zelden het gewicht van gram en zelfs nog meer. Het kind nt doorgaans in de eerste vier maan- 1agelijks 25 gram toe, van 5 tot 8 n ongeveer 13-18 en in de laatste 4 nden van het eerste jaar 10-12 gram. dus zou een kind normaal na 4 nden het dubbel en aan het einde et eerste jaar driemaal zooveel we als bij de geboorte.

ochtans zijn hier weeral verschillen te stippen. Zoo verzwakt het kind, niet met moedermelk gevoed wordt, onlijk in het eerste half jaar minder het kind gevoed met moedermelk.

alle landen worden meer knapen eises geboren. De oorzaken daarvan og niet wetenschappelijk bewezen, meeste kinderen worden in Januar,

en Februari geboren. Dan volgt September. Het geringste getal geboorten komt voor in Juli en Augustus.

GEMENGD NIEUWS.

GEeft aan die nood hebben, gij allen die geven kunt.

De nijverheid lijdt.

Er zijn vele werkers, die naar arbeid verlangen, en die geen werk hebben.

De winter strekt zij kouden looden scepter over de menschen heen.

Och! geeft toch, gij allen die geven kunt, — geeft in evenredigheid van uwen rijkdom, van uwen overvloed. — God zal het u zeker vergelden.

— OPVOEDINGSKUNST —

1. De wolf zal in zijne huid sterven, indien men ze hem niet van te voren afrekt.

2. Werkeloze jeugd, ontvredeerd ouderdom; vlijtige jeugd, welbehagende ouderdom.

3. Goede leerling, goede meester.

4. Het is beter, dat de kinderen u bidden, dan dat zij ouders, uwe kinderen moest bidden.

5. De jonge veulens, te vroeg aangespannen, zijn voor al-jid bedorven.

6. Wie met groen hout vuur maakt, brengt meer rook in huis dan warmte.

7. Eene hen heeft ook twee vleugels, doch men kan haar niet zoo hoog doen vliegen als de adelaar.

8. Wie eene ladder wil beklimmen moet met de onderste sport beginnen.

9. Wie in den ouderdom inoogsten wil, die moet in de jeugd zaaien.

10. Wat het eerst in een vat komt, daarnaarnaak het al-jid.

— 'E MIDDELEN OM HET TE DOEN REGENEN. —

De regen is onmisbaar voor alle volkeren en men weet hoeveel maatregelen er in onze hedendaagse westersche beschaving genomen worden om daarin te voorzien; 't is eene der belangrijkste werkingen van den weerkundigen dienst der landbouwers alle dagen de mededeelingen te verschaffen, die hun onder dit opzicht van nut zijn.

Bij de min-gevorderde volkeren is de belangstelling niet minder groot, maar zij openbaart zich op andere wijze. Bij de negers, b. v. is er op elk dorp een persoon wiens beroep bestaat om van den hemel eene gelijke verdeling van water af te smeeken; dit belangrijk heerschap is dikwijls de koning zel-ve.

Het spreekt van zelf dat de middelen, waartoe hij zijn toevlucht neemt, tot de tooverij behooren.

Bij de Rumenen, wanneer men den regen wensch, neemt men van een graf het kruis weg, legt het twee dagen in het water, waarna men het weer terug op zijne vorige plaats brengt. Indien men integendeel den regen wil doen ophouden, vervaardigt men eene pop, die men in eene met bloemen versierde en van brandende kaarsen omringde doods-kist stelt. Terzelfdertijd heffen de vrouwen een gelegenheids-lied aan: « De moeder van den regen is dood! die der zon is weer verzezen, om het koren te doen rijpen, » enz.

De begraafing heeft met groote plechtigheid plaats, de stoet is voorafgegaan door iemand, die een tak van een fruitboom draagt, waaraan koeken hangen. Dan volgt de kist, vervolgens een klokkenluider en ten laatste de menigte, die zonder onderbreking voortzingt. Men laat de kist aan den voet van een kruis neer en eene oude vrouw gaat er driemaal rond.

— MIDDELJES TEGEN DE KOUDE — Elk een klaagt over de koude, die thans nogal tot de alledaagsche behoort.

Ziehier een middelje om u van koude voeten te vrijwaren:

Giet een koffielepelje gewone formol in elk uwer schoenen, alvorens die aan te doen. Het plat van den voet verhardt en helet aldus de uitstraling van de lichaams-lijke warmte en verkrijgt daardoor eene gelijkmatige, draagzame temperatuur. Men herbeginne het middelje alle maanden.

Om zich de borst, de longen te bevrijden, volstand een eenvoudig dagblad, op den flanelen borstrok genaaid.

Aldus zult gij u heel wat verkoudheden besparen.

— DE VROEGERE AARDBEVINGEN IN BELGIË. — Hoewel België veelal verschoond bleef van die geweldige natuurverschijnselen zoals thans een hoek van Italië beleefd heeft en in puinen en in rouw herschapen is, werd ons land nu en dan toch in opschudding gebracht door aardbevingen die groote schrik verspreidden en soms ook schrikkelijke schade veroorzaakte.

In de kronieken spreekt men van de aardbeving, voorgekomen in den omtrek van Ninove,

Aalst, Geeraardsbergen, enz., op 14 augustus 1317. Ontelbare huizen en verscheidene kerken stortten in; meer dan 200 menschen werden onder den puinen begraven in de steden en dorpen van het zuiden van Vlaanderen.

In 1181 en in 1621 kwamen te Mechelen twee aardbevingen voor, waarbij wel geene menschenlevens te betreuren waren, doch waar de stoff-lijke schade telkens aanzienlijk was.

Dikwijls werd de omtrek van Doornik door aardbevingen ontroerd, namelijk in 330, 502, 834 en 1109. Deze laatste, de ergste, veroorzaakte den dood aan verscheidene personen, en de stoff-lijke schade was onberekenbaar.

In 1775 hadden aardschommelingen plaats in verscheidene streken. Portugal werd gansch overhoop geworpen en Lissabon werd gansch verwoest: ook Doornik leed bij die aardbeving.

Te Gent werden aardbevingen gevoeld den 18 februari 1756 en ook de volgende dagen; de schrik was echter grooter dan de schade.

Ook den 23 augustus 1759 hadden rond Gent en den 26^e rond Brussel aardbevingen plaats, die echter geene schade aanrichtten.

Den 23 februari werden aardschommelingen waargenomen te Brussel, Leuven, Waver, Aarschot Luik, enz., doch het hevigst te Hoiel waar de brugmuren van de Maas scheurden.

In 1896 werden aardschokken gevoeld te Ath, Leuze, Doornik, gelukkig zonder erge gevolgen.

Stads- & Provincienieuws

Assisenhof van Limburg. — Door de Kamer van inbeschuldigingstelling des Beroeps-hofs van Luik is voor de assisen van Limburg, die te Tongeren zullen openen op maandag 8 Februari e. k., verzonden de genaamde Maria-Martha Vrancken, dochter van Jozef en Maria-Lud. Vlekken, geboren te Berbroeck den 18 Juli 1885, dienstmeid, wonende te Curingen, thans gevangene zittende, onder beschuldiging van te Curingen op 7 October l., met inzicht van te dooden, en met voorbelachtheid, haar onwettig kind vermoord te hebben, bij of na zijne geboorte.

SLUIZEN. — MOORDPOGING. — De genaamde H. heeft een gewerschot gelost op zijne vrouw.

Deze werd gekwetst aan den bals, maar niet dooddelijk. H., vader van twee kinderen, heeft zich gevangen gegeven in de gendarmerie van Rukkelingen.

OPHEERS. — Weeral inbraak en poging tot diefstal in de melkerij. Gelukkig mist men weinig waarde.

Er schijnt zich in 't zuiden van Haspengouw eene bende gaidievlen gevormd te hebben. Er dient een goed oog in 't zeil gehouden te worden.

SCHENS-B. — Hier had eene treffende be-tooging plaats ter eere van den kerkzanger G. Lovens, ter grolgenheid van den vijftigjarigen dienst op het hoogzaal. Zijne medezangers boden hem een prachtigen zetel aan en het out-brak niet aan gelegenheidskoors, lofdichten en redevoeringen.

De Werkmanszonen verleen den hunne beste medewerking aan het feest.

SUSSEN. — Woensdag l. begaven zich vier mannen in de onder-aardsche gangen onder het dorp om eenige blokken te verzamelen voor een waterput, welke gevaarlijk open ligt, om de bergwandelaars te bevrijden. Hunne nieuwsgierigheid voer hen een heel eind verder, zoo dat zij toch selfs konden bemerken hunnen rechten weg verloren te hebben. Willende terug keeren, maar onmogelijk, heen en weer gereisd van 5 ure 's namiddags, tot 's avonds elf ure en nog eene hoop van te gelukken, altijd maar verder verloren. De ene had al zijne muts gedraaid, de andere zijnen jas gekoerd en zoo maar voort op zoek en 't was niets gebaat. Overal doorkruipen, het gevaar trotseerende, want er zijn in dat doolhof nog al veel plaatsen waar het gewelf dreigt in te storten, en diepe kuilen waarin v. el water staat.

Het wierd al 12 uren, en nog altijd geene hoop op verlossing. Men begon te klagen van honger. En de over-groote schrik perste hun het koude zweet uit 't lijf.

Hun gedacht viel op St-Antonius; deze zou hun komen helpen, dus nieuwen moed gevat.

Reeds had men in 't dorp twee groepen gevormd om op zoek te gaan in de onder-aardsche gangen. De eene sloeg links en de andere rechts, alzo twee rond-n makend en nog niets bemerkende; geen spoor werd van de verloren zonen ontdekt, men vreesde alreeds het ergste.

Nogmaals op zoek en eindelijk om 1 1/2 ure 's morgens, vond de eerste ronde de verdoode schaapjes terug, nog al in goeden staat, maar uit geput van krachten.

Zij konden van aandoening geen woord spreken. Hunne talrijke vrienden, bloedverwanten waren uiterst verheugd; zij vormden eene ketting en trokken samen onder het zingen van ons complotje is weer bij en », terug naar het dorp naar het café de la P- ste, waar een lekker glaasje geleidigd werd op de gezondheid van de verloren zonen.

DIEPENBEEK. — DIEVEN. — Bij J. M., op het Reylje, zijn dieven in huis getrongen. Na een gal in den muur gemaakt te hebben, zijn de nachtridders in de herbergplaats gekomen en hebben gepogd eene kas te openen, waarin het geld verborgen zat. Bij het breken viel echter porcelein van de schabben af en hierdoor werden de bewoners gewekt. De dieven namen ijlings de vlucht, doch werden opgemerkt terwijl zij de baan naar Rommershoven opliepen. Hier hebben de handtoren een bezoek gebracht bij L. D., herbergver, wiens hennen zij gestolen hebben. Op verscheidene andere plaatsen hebben pogingen tot inbraak plaats gehad.

In de buurt op het grondgebied Alken, werden ook ten nadeele van Juff. T. al de hennen gestolen. Een werkman die op de markt te Hasselt kwam, herkende de gestolen hennen in den korf van eenen kiekenkoopman. Hij gaf hiervan kennis aan de politie, die de dieren aansloeg en den koopman onderworpe. Deze be-weerde ze gekocht te hebben van eenen onbekenden landbouwer.

Overal in het ronde zijn de menschen op hunne hoede.

BINNENLAND.

LUIK. — PRINS EN PRINSES ALBERT TE LUIK. — M. Gustaaf Kleyer, burgemeester, en de heeren schepenen Falloise en Plaignoux, zullen zich in de eerste dagen der week als afgevaardigden naar het Paleis der Wetenschapstraat te Brussel begeven. prins en prinses Albert beloofd hebbende eene kinderkerrie te komen inhuudigen in de Rolstraat, te middeleener volkswijk. Prins Albert zal bij die gelegenheid verscheidene groote werken bezichtigen, die men voor 't oogenblik aan 't uitvoeren is, inzonderheid die van het Park der Citadelle. G-zezd bezoek zal plaats hebben in de Lente.

— Een man en eene vrouw, beiden tot nu toe onbekend, zijn te Seraing samen in de Maas gesprongen en verdrongen.

— Een ouderling van Flémalle Haute is het slachtoffer geworden van een petroolgeluk; door het ontploffen van eene lamp waren zijne kleeren in brand geraakt en men vond zijn lijk heel verkoold.

MICHEROUX. — WERKONGEVAL. — In den nacht van Vrijdag op Zaterdag, is er een erg ongeval gebeurd in de koolmijn « Le Hasard ». Een 26 jarige werkmán, met name Alfred Marsin, gehuwd en huisverder, had het vuur gestoken aan eene mijn. Daar hij dezelve niet hoorde springen, beging hij de onvoorzichtigheid te gaan zien hoe dit kwam; op dit oogenblik ont-plofte de mijn: de werkmán werd er gekwetst aan den rechterarm en over het gansche lichaam verbrand. Hij werd vooreerst in het ziekenhuis der koolmijn verzorgd, en vervolgens naar het gasthuis « des Anglais, te Luik overgebracht.

— Om zeer fijne en keurige biscuits te hebben, vraag de **Biscuits Paris**. Proef de specialiteiten zoals: Petit Beurre; Bruxelles Kermesse; Rachel; Van Dyck; enz. enz.

BRUSSEL. — PRINS ALBERT GAAT NAAR CONGO. Het nieuws van het aanstaande vertrek van prins Albert naar Congo, gelogenstraft door verscheidene bladen, is thans officieel.

De prins zal in de eerste dagen van augustus naar Congo vertrekken.

De reis zal circa 3 maanden duren. Evenwel zijn de bijzonderheden over het bezoek van den troonsopvolger aan de kolonie nog niet bepaald vastgesteld.

— DE BESTRIJDING DER SLAAPZIEKTE. — De minister van koloniën heeft de bestrijding der wreede slaapziekte, welke zooveel kleurlingen wegmaakt en gansche dorpen ontvolkt, zeer ter harte genomen.

Op zijn bevel zijn zes nieuwe hospitalen voor lijders van deze ziekte opgericht, en aan het hoofd van deze inrichting zijn geneesheeren geplaatst die, vooraleer af te reizen naar Afrika, in het bijzonder gesticht te Brussel eene grondige studie der ziekte hebben gedaan.

Aanzienlijk kredieten zijn voorgesteld om het geneeskundig korps der kolonie te versterken, wat veel zal bijdragen om de studie der tropi-kale ziekten te bevorderen.

— Eene 90jarige vrouw werd op den Leu- vensch en steenweg door eene auto omver-geworpen en zwaar gekweld.